

آموزش سیستم عامل ویندوز ۹۸

درس اول

سیستم عاملها بطور کلی، وظیفه مدیریت و سازماندهی کامپیوتر را برعهده دارند. عبارتی دیگر، سیستم عامل، واسطه ای بین کاربر و سخت افزار کامپیوتر می باشد تا کاربر بتواند براحتی از سخت افزار و نرم افزارهای کامپیوتر خود استفاده کند. سیستم عاملهای مختلفی وجود دارند، چه آنها که در حال منسوخ شدن هستند و چه آنهایی که دارند در بین کاربران کامپیوتر برای خود جایی باز می کنند. سیستم عامل ms-dos که کم کم دارد از دور خارج می شود یکی از معروفترین سیستم عاملهایی بود که در ایران استفاده می شد. سیستم عاملهای دیگری هم بودند و هستند که چون در ایران استفاده زیادی از آنها نمی شود برای اکثر کاربران ناآشنا هستند، مثل pc-dos، unix، linux و.. . سیستم عامل windows که تولید شرکت بزرگ نرم افزاری microsoft است مثل پدر بزرگ خودش یعنی dos هم اکنون نیز در ایران مثل اکثر نقاط جهان بیشترین استفاده و مشتری را دارد.

ویندوز که ابتدا با نسخه ۱، ۳ و سپس ۹۵ به بازار عرضه شد، سیستم عاملی گرافیکی است، از نوع چند کاره (multitask) و چندکاربره یا multiuser. ویژگی multitask این مفهوم را دارد که در يك لحظه، چند برنامه مختلف می توانند در حال اجرا باشند، کاریکه در سیستم عاملهای قدیمی مثل dos امکان نداشت. multiuser هم به این معناست که از يك کامپیوتر افراد مختلفی می تواند استفاده کنند.

پس از ویندوز ۹۵ که تحول بزرگی در سیستم عاملها ایجاد کرد، مایکروسافت ویندوز نسخه ۹۸ خود را عرضه کرد، سپس ویندوز me، ویندوز حرفه ای ۲۰۰۰ و جدیداً هم که ویندوز xp را به بازار داده است. در اینجا قصد داریم که مروری بر ویندوز ۹۸ در سطح مقدماتی داشته باشیم.

در ویندوز، برنامه های مختلف در قالب پنجره هایی اجرا می شوند. برای هر کاری در ویندوز پنجره ای در نظر گرفته شده است که لازم است برای انجام هر کاری، پنجره ای را باز کرد، بست و یا جابجا کرد. از اینرو، یکی از دلایل انتخاب نام این سیستم عامل بعنوان windows یعنی پنجره ها همین موضوع می باشد.

ماوس و عملکرد آن:

ماوس یا موشواره یکی از ابزارهای جانبی کامپیوتر است که در محیط سیستم عامل ویندوز کارایی بسیار بالایی دارد، برای استفاده از ماوس دانستن چند اصطلاح درمورد آن لازم است:

click : زدن کلید سمت چپ ماوس

double click : دوبار زدن کلید سمت چپ ماوس

right click : زدن کلید سمت راست ماوس

point : اشاره کردن، بردن ماوس روی هر گزینه ای

drag : کشیدن و رها کردن، فشردن کلید سمت چپ ماوس و نگهداشتن آن، سپس کشیدن گزینه مورد نظر و رها کردن کلید سمت چپ

منوی استارت (start) : بسیاری از کارها از طریق این منو انجام می شود. برای باز کردن این منو به یکی از روشهای زیر عمل می کنیم:

۱. روی کلید start کلیک می کنیم.

۲. کلید windows روی کیبورد را می زنیم.

۳. کلید ctrl+esc را می زنیم. (برای کیبوردهای قدیمی)

۴. کلید alt+s را می زنیم. (وقتیکه روی taskbar هستیم)

desktop و taskbar:

سیستم عامل ویندوز از نظر ظاهری به دو قسمت اساسی تقسیم می شود. قسمت بزرگتر و بالایی که اکثر فضای صفحه نمایش را پوشانده، desktop نام دارد که اکثر برنامه ها و پنجره های ویندوز روی آن

باز می شوند. در روی desktop که می توان به میزکار هر فردی تشبیه کرد برنامه های مختلفی قرار دارند که چون روی desktop قرار گرفته اند سریعتر برای اجرا در دسترس هستند. نوار طوسی رنگی که در پایین ترین قسمت صفحه نمایش قرار دارد taskbar یا نوار وظیفه نامیده می شود و منوی start یا شروع در سمت چپ آن قرار دارد. در taskbar هم قسمتهای مختلفی وجود دارد. علاوه بر منوی start، در سمت راست این نوار، قسمتی به نام sys tray وجود دارد که ساعت، تاریخ و برنامه های در حال اجرا که در حافظه قرار گرفته اند به چشم می خورد. در قسمت خالی این نوار، نام کار باشیم نام آن دو در قسمت میانی taskbar اضافه می شود. خاموش کردن کامپیوتر: برای خاموش کردن اکثر کامپیوترهای جدید، نباید کلید power را که روی کامپیوتر قرار دارد فشار داد، بلکه روش استاندارد برای این امر وجود دارد. در منوی شروع (start)، روی گزینه shut down کلیک می کنیم، پنجره ای با عنوان shut down windows باز می شود که شامل چند گزینه رادیویی است. برای خاموش کردن کامپیوتر روی گزینه shut down کلیک کرده، سپس ok را کلیک می کنیم. با این کار کامپیوتر بدون نیاز به فشار دکمه power خاموش می شود و برای راه اندازی مجدد کامپیوتر گزینه restart را انتخاب کرده سپس ok می کنیم، که باعث می شود کامپیوتر reset شود و از اول شروع به بالا آمدن یا اصطلاحاً boot شدن کند. برای راه اندازی مجدد و رفتن به محیط dos، گزینه restart in ms-dos mode را انتخاب می کنیم و برای اینکه کامپیوتر بطور موقتی و در زمان بلااستفاده بودن، حداقل برق را مصرف کند، از گزینه stand by استفاده می کنیم. برای خروج از این حالت (آماده به کار) کافیسیت کلیدی را فشار دهیم. نکته: اگر با shut down یا روش دیگری مثل ms-dos prompt که در زیرمجموعه program از منوی start قرار دارد به محیط dos رفته باشیم، برای بازگشت به محیط ویندوز کافیسیت دستور exit را تایپ کنیم.

درس دوم

نکته: در بسیاری از پنجره های ویندوز سه کلید زیر وجود دارند:

- ok : برای تایید و اعمال تغییرات و بسته شدن پنجره
- cancel : برای صرف نظر از اعمال تغییرات انجام داده شده
- apply : برای تأیید و اعمال تغییرات و باز ماندن پنجره به کار می رود.

گزینه های رادیویی: گزینه هایی به شکل دایره هستند که از مجموعه آنها، فقط یکی می تواند انتخاب شود.

کلیدهای کنترلی پنجره ها: در ویندوز با اجرای هر آیکن که نشانگر برنامه ای می باشد پنجره ای باز می شود. در هر پنجره ممکن است کلیدهای زیر وجود داشته باشد که در سمت راست و بالای آن پنجره واقع شده اند :

- close برای بستن پنجره
- maximize برای حداکثر کردن اندازه پنجره
- restore برای برگرداندن پنجره حداکثر شده به اندازه قبلی
- minimize برای حداقل کردن پنجره و فرستادن روی taskbar. با این کار پنجره بسته نمی شود، و برای باز شدن مجدد آن کافیسیت روی نام آن برنامه در taskbar کلیک کنید.
- help : برخی پنجره ها آیکن کوچکی در سمت راست و بالای خود دارند که به شکل علامت سؤال (?) می باشد. اگر روی آن کلیک کنیم، همراه نشانگر ماوس، علامت سؤال اضافه خواهد شد و هر جایی در آن پنجره که کلیک کنیم، پنجره کوچکی با توضیحات مختصری درباره آن قسمت، باز می شود.
- تغییر مکان پنجره ها: برای تغییر مکان پنجره، روی سطر عنوانش کلیک کرده و سپس به نقطه دیگری drag می کنیم.
- تغییر سایز پنجره ها: برای تغییر اندازه پنجره، نشانگر ماوس را به یکی از لبه های آن نزدیک کرده به محض تغییر حالت drag می کنیم. البته قسمتی مخصوص این کار در سمت راست و پایین هر پنجره وجود دارد.

مرتب سازی پنجره های باز:

گاهی اوقات تعداد پنجره های بازی که ما با آنها کار می کنیم زیاد می شوند و یا شاید لازم باشد که مثلا دو تا پنجره my computer بطور عمودی و مرتبی کنار هم قرار گیرند. برای این کار، در قسمت خالی taskbar کلیک سمت راست ماوس را می زنیم (right click)، در منوی باز شده، گزینه های زیر برای مرتب کردن پنجره ها به کار می رود:

- cascade windows مرتب کردن پنجره ها به شکل قطری.
- tile windows horizontally مرتب کردن پنجره ها به صورت افقی.
- tile windows vertically مرتب کردن پنجره ها به صورت عمودی.
- minimize all windows برای حداقل سازی تمام پنجره ها.

گزینه undo در این منو برای برگرداندن آخرین کار انجام شده به کار می رود.

ساعت و تاریخ سیستم: معمولاً سمت راست taskbar ساعت سیستم دیده می شود. با اشاره به آن، ساعت و تاریخ نیز نمایش داده خواهد شد. برای تنظیم ساعت و تاریخ روی ساعت دابل کلیک می کنیم. در پنجره باز شده امکان تنظیم ساعت و تاریخ وجود دارد.

تنظیمهای taskbar: در قسمت خالی روی taskbar راست کلیک کرده و در منوی باز شده روی properties کلیک می کنیم. پنجره ای باز می شود که در آن گزینه های زیر وجود دارد:

- always on top: با انتخاب این گزینه، taskbar همیشه روی سایر پنجره ها قرار می گیرد.
- auto hide: باعث می شود با دور شدن نشانگر ماوس از taskbar، به صورت خودکار پنهان شود.
- show small icons in start menu: آیکنهای منوی استارت را در اندازه کوچکتر نشان می دهد.
- show clock: با انتخاب آن، ساعت در سمت راست taskbar نشان داده خواهد شد.

سایر تنظیمهای taskbar: با نزدیک کردن نشانگر ماوس به لبه داخلی taskbar شکل نشانگر ماوس عوض می شود. در این حالت drag می کنیم. با این کار پهنای آن بیشتر می شود تا حدیکه نصف desktop را می پوشاند. همچنین می توان taskbar را به یکی از چهار جهت صفحه برد. برای این کار در قسمت خالی taskbar، کلیک سمت چپ ماوس را پایین نگه داشته و به محل دلخواهی از صفحه می کشیم (یا drag کردن).

درس سوم

تنظیمهای desktop :

در قسمت خالی desktop کلیک راست کرده (دکمه سمت راست ماوس) و properties را انتخاب می کنیم. پنجره باز شده با عنوان display properties، دارای قسمتهای مختلفی است:

- background: (تصویر زمینه) در این قسمت می توان تصویر زمینه desktop را تعیین کرد. در قسمت display حالت قرار گرفتن تصویر به یکی از سه صورت center (قرار گرفتن در مرکز صفحه)، tile (کنار هم چیدن عکسهای کوچکتر، مثل کاشی) و stretch (کشیدن عکس بمنظور تمام صفحه شدن) قابل تنظیم است.
- با استفاده از browse می توان تصویری را که در این لیست وجود ندارد به عنوان تصویر زمینه انتخاب کرد. با کمک pattern می توان طرح یا الگوهای مختلفی را در حالتیکه نخواهیم از عکس استفاده کنیم بکار برد.

screen saver: در این قسمت می توان نوع محافظ صفحه نمایش را تعیین نمود. یعنی در زمانیکه برای مدتی با کامپیوتر کاری نداریم برای ثابت ماندن تصویر صفحه نمایش تصاویر متحرک و متنوعی را بکار برد. همچنین بوسیله کلید setting امکان تنظیمات بیشتر محافظ انتخاب شده وجود دارد. با کلیک preview می توان محافظ را به صورت تمام صفحه دید.

در قسمت wait، مدت زمان انتظار برای فعال شدن خودکار screen saver در زمان بیکاری کامپیوتر تعیین می شود. اگر گزینه password protected تیک خورده باشد. کلید change نیز فعال خواهد شد. با این کلید می توان کلمه رمزی را برای محافظ صفحه نمایش در هنگام خروج از آن در نظر گرفت.

با استفاده از کلید setting در پایین این پنجره می توان مدت زمان انتظار برای خاموش شدن مانیتور، هارد دیسک یا رفتن به حالت stand by (انتظار- آماده به کار) را مشخص کرد. در stand by مصرف برق سیستم حداقل می شود.

appearance: در این قسمت می توان ظاهر ویندوز را به یکی از استانداردهای موجود تبدیل نمود. این استانداردها در زیر مجموعه scheme وجود دارند. در این زیر مجموعه گزینه windows standard حالت پیش فرض (default) اولیه است.

effects: در این قسمت می توان شکل آیکنهای استاندارد صفحه desktop را تغییر داد. برای این کار روی آیکن مورد نظر کلیک کرده و سپس change icon را کلیک می کنیم. برای تبدیل آیکن گزینه انتخاب شده به حالت پیش فرض روی default icon کلیک می کنیم.

web: با انتخاب گزینه view my active desktop شما desktop خود را مثل صفحات اینترنتی فعال خواهد کرد. ولی بهتر است همیشه این گزینه را از حالت تیک خورده خارج کنیم، زیرا سرعت باز و بسته کردن پنجره های مختلف را کند می کند.

ettings: در این قسمت تنظیمات مربوط به کارت گرافیکی و مانیتور انجام می شود. کیفیت رنگ در قسمت colors تعیین می شود که مشخص کننده تعداد رنگهای مورد استفاده می باشد، که بهتر است همیشه یکی از دو گزینه (true color(32bit یا high color(16bit) انتخاب شود. در قسمت screen area می توان سایز صفحه نمایش در ویندوز را تعیین کرد. چند حالت معمولتر آن در زیر آمده است:

۴۸۰ * ۶۴۰ : برای مانیتورهای ۱۴". در این حالت سایز آیکنها بزرگ هستند.

۶۰۰ * ۸۰۰ : استاندارد مانیتورهای ۱۵". در این حالت سایز آیکنها متوسط هستند.

۷۶۸ * ۱۰۲۴ : در این حالت سایز آیکنها خیلی کوچک می شوند.

run: اکثر برنامه های ویندوز در قسمت programs از منوی start قرار دارند، که از این طریق قابل دستیابی و اجرا می باشند. البته از روی desktop نیز بعضی برنامه قابل دسترسی هستند. ولی روش دیگری وجود دارد که در منوی start با کلیک روی گزینه run انجام می شود. ما با دانستن نام برنامه مورد نظر برای اجرا و تایپ آن در جلوی قسمت open می توانیم آن برنامه را اجرا کنیم. (بشرطیکه مسیر اجرای فایل درست باشد. تمام برنامه هایی که در فولدر ویندوز قرار دارند ب راحتی از این طریق قابل اجرا هستند، مثل notepad، wordpad و...)

روش فعال کردن پنجره های باز: در صورت باز بودن چند پنجره مربوط به برنامه های مختلف، در هر لحظه حداکثر يك پنجره یا برنامه می تواند فعال باشد که رنگ آن در حالت معمولی آبی پررنگ می باشد. برای فعال کردن يك پنجره دلخواه به یکی از روشهای زیر عمل می کنیم:

۱. روی عنوان (قسمت آبی رنگ بالایی) پنجره دلخواه یا روی قسمتی از آن پنجره کلیک می کنیم.

۲. روی نام آن پنجره در taskbar کلیک می کنیم.

۳. کلید alt را پایین نگه داشته و tab را متوالیاً فشار می دهیم تا مربع آبی رنگ روی آیکن برنامه موردنظر قرار گیرد سپس می توان کلید alt را رها کرد.

درس چهارم

فایل و فولدر (file ، folder) :

فایل حاوی اطلاعاتی است که در حافظه کامپیوتر نگهداری می شود. فایلها از اسم و پسوند تشکیل شده اند (مثلا word.exe)، و معمولاً پسوند ها معرف نوع فایل یا آن برنامه می باشند. فولدر یا پوشه، محلی است برای نگهداری فایلها، چه آنها که بهم مربوطند و تشکیل يك برنامه می دهند و چه فایلهای مجزا از هم. در زیر، انواعی از فایلها با پسوند مهم و معروف را آورده ایم:

پسوند فایلهای متنی: doc، txt و...

پسوند فایلهای تصویری(عکس): jpg، bmp، gif و...

پسوند فایلهای صوتی: wav، mp3، mid و...

پسوند فایلهای فیلم: mpg، avi، dat و...

در ویندوز، برای انجام هر کاری با فایلها و فولدرها مثل copy، حذف، اجراء، انتقال و... از دو برنامه زیر استفاده می شود:

الف) برنامه windows explorer که در مسیر زیر قرار دارد:

start > programs > windows explorer
(ب) برنامه my computer که روی desktop قرار دارد.

در این دو برنامه، ممکن است داخل فولدری شویم، در اینصورت اگر بخواهیم از آن فولدر خارج شویم و به يك مرحله بالاتر برگردیم از آیکن up که روی قسمت دکمه های استاندارد (زیر menuها) قرار دارد استفاده می کنیم.

ایجاد فایل یا فولدر: روی desktop، my computer یا windows explorer کلیک راست کرده به new اشاره کرده، سپس folder را انتخاب می کنیم. يك فولدر جدید روی آن مسیر به وجود می آید. روش دیگر ساختن فولدر جدید در ویندوز اکسپلورر یا my computer، به این صورت است که از منوی file به گزینه new اشاره کرده و روی folder کلیک می کنیم. برای تغییر نام فولدر جدید که با نام new folder ساخته می شود، کافست یکی از سه کار زیر را انجام دهیم:

۱. روی فایل یا فولدر يك بار کلیک کنیم تا اجازه تغییر نام را بدهد.

۲. روی فایل یا فولدر کلیک راست کرده و rename را انتخاب کنیم.

۳. روی فایل یا فولدر، f2 بزنیم.

مرتب سازی آیکن ها (arrange icons): هر وقت بخواهیم آیکن های فایل یا فولدر را روی desktop یا my computer یا windows explorer مرتب کنیم در قسمت مورد نظر کلیک راست کرده، arrange icons را باز می کنیم و یکی از معیارهای مرتب سازی داخل آنرا انتخاب می کنیم. در این صورت آیکنها طبق آن معیار مرتب می شوند.

معیارهای مرتب سازی : می توانید این مرتب سازی را بر حسب اسم (name)، نوع پسوند (type)، سایز، تاریخ انجام داد. اگر گزینه auto arranges انتخاب شده باشد همیشه ترتیب قرار گیری فایلها یا فولدرها به طور منظم خواهند بود. یعنی نمی توان آنها را در جای دیگری قرار داد.

جستجوی فایلها (find): برای اینکه فایل یا فولدر خاصی را روی کامپیوتر خود جستجو کنیم می توان از گزینه find استفاده کرد. برای این کار از مسیر زیر پیروی می کنیم: start > find > find files or folders

روشهای دیگر باز کردن پنجره find :

۱. استفاده از کلیدهای ctrl + f

۲. زدن کلید f3 روی desktop

برای اینکه فایلها را جستجو کنیم کافی است در پنجره find جلوی named اسم آنرا وارد کنیم. (می توانیم از * (ستاره) نیز استفاده کنیم.) مثلاً *.txt یا *.jpg یا *.ali و ...

اگر هنگام جستجوی فایلها متن بخواهیم متنی را که داخل آن فایل به کار رفته است را نیز جستجو کنیم کافی است کلمه مورد نظر را در قسمت containing text وارد کنیم.

در قسمت look in مسیر جستجو را مشخص می کنیم. (مثلاً در کدام درایو جستجو را انجام دهد.)

اگر بخواهیم فایل مورد نظر را در تمام hard مورد جستجو قرار دهد گزینه local hard drives را از این قسمت انتخاب می کنیم.

اگر بخواهیم تمام درایو ها حتی floppy یا a: و cd rom نیز جستجو شوند، گزینه my computer را انتخاب می کنیم. اگر گزینه include subfolders تیک خورده باشد مسیر تعیین شده و تمام زیر شاخه های آن جستجو خواهد شد. با استفاده از کلید browse می توان زیر مجموعه خاصی را جهت جستجو مشخص نمود، تا محدوده جستجو محدودتر شود. برای شروع جستجو روی کلید find now کلیک می کنیم. در قسمت date و advanced می توانیم محدوده جستجو را کوچکتر کنیم. مثلاً دنبال فایلهایی با سایز مشخص، تاریخ مشخص و ... باشیم.

مشخصات فایلها: (file properties)

برای دیدن و تغییر دادن خصوصیات يك فایل روی آن، کلیک راست کرده، روی properties کلیک می کنیم. مشخصات یا خصوصیات فایل شامل نام، سایز، محل قرار گیری و صفاتش می باشد. يك فایل یا فولدر در ویندوز ۹۸ چهار صفت (attribute) دارد: read only، hidden، archive و system صفت read only باعث می شود محتویات فایل قابل خواندن باشد و نتوان محتویاتش را تغییر داد.

پنهان کردن فایل یا فولدر :

روی آیتم مورد نظر کلیک راست می کنیم و گزینه properties را انتخاب می کنیم، بعد گزینه hidden را تیک می زنیم و سپس ok. شاید پس از این کار آن فایل هنوز مخفی نشده باشد، پس لازم است کلید f5 را بزنیم ویا کلیک راست کرده و refresh را کلیک کنیم. اگر باز هم فایل مخفی شده قابل دیدن بود به

منوی view رفته و روی folder options کلیک می کنیم. در آیین پنجره، برگه view را که در بالای آن قرار دارد کلیک کرده و در قسمت hidden files گزینه دوم یعنی do not show hidden files or system files را انتخاب می کنیم. این بار حتما فایل مخفی خواهد شد. روش دیگر درست کردن shortcut این است که روی هر فایل، فولدر ویا آیکنی در ویندوز، کلیک راست کنیم، با انتخاب create shortcut این کار انجام می شود و در سمت چپ و پایین آن آیکن، يك علامت فلش دیده می شود که آن را از فایل اصلی متمایز می کند.

منوی view در my computer یا windows explorer :

در اکثر برنامه های تحت ویندوز در قسمت منوها، گزینه ای به نام view وجود دارد که نحوه نمایش اجزای داخل آن برنامه مثل لیست فایلها را تعیین می کند. و یا می توان سایر نوارهای ابزار آن برنامه را فعال یا غیرفعال کرد. در زیر، برخی از مقادیر مهم این منو آورده شده اند:

toolbars: نوارهای ابزار برنامه را پنهان می کند و یا نمایش می دهد. این میله های ابزار عبارتند از:

الف) standard buttons: اگر تیک خورده باشد، کلید های استاندارد بالای پنجره نشان داده می شوند.

ب) address bar: مسیر فولدر فعلی را نشان خواهد داد.

ج) links: کلیدهایی را برای اتصال به سایتهای اینترنتی در بالای پنجره قرار می دهد که البته نیازی به آنها نیست.

د) text tables: در صورت فعال بودن کلیدهای استاندارد، اگر این گزینه تیک خورده باشد، عنوان هر کلید را پایین آن می نویسد.

ه) status bar: سطر توضیحات پایین پنجره ها را پنهان می کند یا نمایش می دهد.

as web page: باعث می شود در حالت کلاسیک در سمت چپ فولدر فعلی ستون توضیحاتی اضافه شود که با قرار گرفتن روی هر فایل توضیحات آن در این قسمت نمایش داده می شود. چهار گزینه بعد یعنی large icons، small icons، list و details، برای تعیین نوع نمایش آیکنها در پنجره فعلی به کار می رود. زیر مجموعه arrange icons برای مرتب کردن لیست فایلها یا فولدرها براساس نام، پسوند، سایز یا تاریخ ایجاد و ... به کار می رود. اگر گزینه auto arrange فعال باشد آیکنها همیشه مرتب خواهند بود.

درس پنجم

copy و move :

کپی و انتقال (move) از مهمترین و پرکاربردترین کارهای تحت ویندوز است که در هر برنامه ای از آن استفاده می شود. در ابتدا لازم است که فرق این دو توضیح داده شود. کپی، وقتی بکار می رود که بخواهیم مثلا از فایلی که موجود است، نسخه دیگری در جای دیگری داشته باشیم طوری که فایلی دست نخورده بماند. ولی انتقال یا move به این صورت است که فایل اول را از جای خود به محل دیگری منتقل کنیم. یعنی فقط با يك فایل و جابجایی آن سر و کار داریم، اما در کپی با دو فایل. عمل کپی و انتقال مرحله ای را به دنبال دارد که با رعایت آنها، این کار ساده و پرکاربرد براحتی انجام می شود.

روش و مراحل کپی (copy) و انتقال (move) :

۱. انتخاب آیتم مورد نظر (مثلا فایل، فولدر، عکس یا متن و...)

۲. تعیین هدف، یعنی اینکه می خواهیم مثلا از این فایل در جای دیگری کپی بگیریم یا آن را منتقل کنیم.
الف: کپی (copy)

فرض می کنیم ابتدا می خواهیم عمل کپی را انجام دهیم.

برای این کار در مرحله اول ابتدا عمل کپی گرفتن از فایل را به یکی از چهار روش زیر انجام می دهیم:

- فشردن دکمه copy روی نوار ابزار هر برنامه ای

- انتخاب گزینه کپی از منوی edit

- فشردن همزمان کلیدهای ctrl+ c

- کلیک راست روی فایل مورد نظر و انتخاب copy

۳. تعیین محل جدید برای چسباندن کپی فایل

۴. عمل چسباندن که به یکی از چهار روش زیر صورت می گیرد.

- دکمه paste که روی نوار ابزار اکثر برنامه ها وجود دارد.

- انتخاب گزینه paste از منوی edit

- فشردن همزمان کلیدهای ctrl+ v

- کلیک راست روی مکان جدید و انتخاب paste

با انجام این مراحل توانستیم از فایل یا هر چیز دیگری در ویندوز يك کپی تهیه کرده و در محل جدیدی قرار دهیم. حالا مراحل روش انتقال یا move را بررسی می کنیم.

ب: انتقال (move)

برای منتقل کردن هر آیتمی مثل فایل یا فولدر، ابتدا باید آن را از محل فعلی حذف کرد و به حافظه موقت کامپیوتر سپرد. سپس در مکان جدید اضافه کرد. این کارها بطور کامل و ساده در ادامه توضیح داده شده است. ابتدا برای cut کردن (برش، حذف) فایل یکی از چهار روش زیر را بکار می بریم:

- فشردن دکمه cut روی نوار ابزار برنامه ها

- انتخاب گزینه cut از منوی edit

- فشردن همزمان کلیدهای ctrl+ x

- کلیک راست روی فایل و انتخاب cut

حالا محل جدید فایل cut شده را مشخص می کنیم.

در پایان عمل چسباندن را انجام می دهیم که به یکی از چهار روش زیر صورت می گیرد:

دکمه paste روی نوار ابزار برنامه ها

- انتخاب گزینه paste از منوی edit

- فشردن همزمان کلیدهای ctrl+ v

- کلیک راست و انتخاب paste

حذف فایل یا فولدر (پاك کردن): (delete)

اگر بخواهیم فایل، فولدر یا هرچیز دیگری را پاك کنیم، باید یکی از سه روش زیر را انجام دهیم:

۱. فشردن کلید delete روی صفحه کلید (keyboard)

۲. راست کلیک روی فایل یا فولدر و انتخاب delete

۳. فشردن دکمه delete روی نوار ابزار برنامه ها

۴. drag کردن فایل موردنظر روی سطل آشغال (recycle bin)

کشیدن (drag) فایل مورد نظر برای پاك کردن به روی آیکن recycle bin

قفل شدن ویندوز: هر وقت ویندوز قفل شد (hang کرد) یعنی هیچ کدام از برنامه های دیگر کار نمی کرد در این صورت سه کلید alt+ctrl+del را همزمان یکبار فشار دهید. با این کار احتمالاً اگر فقط ویندوز قفل شده باشد نه کامپیوتر، پنجره ای به نام close program باز می شود. در اینجا لیست برنامه های در حال اجرا نمایش داده می شود، روی نام برنامه ای که پیغام not responding داده است کلیک کرده و دکمه end task را فشار دهید. پس از چند لحظه پنجره ای باز می شود که دوباره باید برای تایید end task را فشار دهید، پس از این، مشکل قفل شدن برطرف می شود. ولی اگر با این کار مشکل برطرف نشد دکمه reset روی case کامپیوتر را فشار دهید.

restart سریع: برای اینکه در بعضی مواقع لازم است فقط ویندوز restart شود نه کل کامپیوتر، می توان پس از انتخاب گزینه restart از قسمت shut down همزمان با ok کردن، کلید shift را پایین نگه داشته و پس از چند لحظه رها کنیم. در این صورت پیغام windows is now restarting در صفحه نمایش ظاهر می شود و ویندوز به صورت سریع از اول اجراء خواهد شد.

scheduled task : اگر بخواهیم کاری را در فاصله زمانی دلخواه و یا در زمان مشخصی در آینده اجرا کنیم از برنامه scheduled task استفاده می کنیم. فرض کنید که بخواهیم برنامه ای مثل ویروس یاب، مثلاً هر هفته دوشنبه ها ساعت ۱۲ ظهر کل کامپیوتر را بطور اتوماتيك ویروسیابی کند. این برنامه از دو مسیر زیر قابل دستیابی است:

۱. start>programs>accessories>system tools>scheduled task

۲. my computer > scheduled task

پس از باز کردن این برنامه، با دابل کلیک روی add scheduled tasks پنجره ای باز می شود، next می زنیم. از لیست برنامه های داده شده گزینه مورد نظر خود را انتخاب می کنیم. مثلاً (ویروس یابی یا scan disk). در پنجره بعدی زمان تباوب آن را مشخص می کنیم (روزانه، هفتگی و ...) سپس در پنجره بعد ساعت، روز یا ماه آن را مشخص کرده و در نهایت finish می کنیم.

برای متوقف کردن اجرای يك کار زمان بندی شده در scheduled task روی گزینه مورد نظر كليك راست کرده و properties را انتخاب می کنیم. در پنجره باز شده تيك گزینه enabled را که در پایین آن پنجره قرار دارد برمی داریم، در ایصورت موقتاً این عمل، غیر فعال می شود.. در صورتی که بخواهیم دوباره آن را فعال کنیم دوباره تيك آنرا می گذاریم (برای متوقف کردن دائمی يك کار، آيكن آن را حذف می کنیم، یعنی كليك راست کرده و delete را می زنیم).

نکته: اگر بخواهیم آيكن این برنامه از قسمت systray در taskbar برای همیشه برداشته شود، کافیسست در برنامه schedules tasks از منوی advanced گزینه stop using task scheduler را كليك کنیم.

درس ششم

copy

تایپ در ویندوز : در ویندوز، دو برنامه ساده برای رفع نیازهای اولیه تایپ به نامهای notepad و wordpad وجود دارد، که دومی امکانات تایپی بیشتری دارد. مثل تعویض رنگ ، بزرگ و كوچك کردن متن، تغییر font (نوع قلم) وغیره. این دو برنامه در مسیر زیر قرار دارند.

start > programs > accessories > notepad

start > programs > accessories > wordpad

۱) notepad :

يك برنامه ساده برای انجام کارهای متنی است. پسوند فایل‌های تایپ شده با این برنامه txt می باشد. برای اجرای این برنامه به روش دیگری غیر از آنچه در بالا گفته شد می توان از منوی start گزینه run را اجرا کرده و در قسمت open کلمه notepad را که نام این برنامه می باشد تایپ کرد و سپس ok. در زیر، منوهای این برنامه بطور مختصر توضیح داده شده اند:

منوی file :

۱. new : يك فایل متنی جدید ایجاد می کند.

۲. open : فایل‌های متنی از قبل موجود در کامپیوتر را باز می کند. (آماده برای خواندن یا ویرایش)

۳. save : پس از اینکه فایل را ایجاد کردیم در آخر باید آنرا save یا ذخیره کنیم تا برای مراجعات بعدی قابل استفاده باشد.

۴. save as : فایل باز شده موجود را تحت نام دیگری ذخیره می کند.

برای ایجاد يك فایل متنی جدید خارج از محیط notepad کافیسست در هرجا که هستیم كليك راست کرده، به new اشاره کنیم و text document را كليك کنیم. در این صورت يك فایل جدید ایجاد خواهد شد.

منوی edit :

۱. undo : آخرین عمل انجام شده را يك حرکت به عقب بر می گرداند. مثلاً اگر اشتباهی کرده باشیم با این کار جبران می شود و اطلاعات خراب شده دوباره بر می گردد.

۲. cut : قسمتی از متن را که انتخاب کرده ایم حذف کرده و در حافظه موقت برای استفاده های بعدی کپی می کند.

۳. copy : قسمتی از متن را که انتخاب کرده ایم در حافظه موقت کپی می کند.

۴. paste : قسمت‌های انتخاب شده توسط cut یا copy را که در حافظه وجود دارند، در جای مورد نظر می چسبانند.

برای جستجوی کلمه ای در متن مورد نظر، در منوی search روی find كليك کرده و کلمه مورد نظر را در find what نوشته وگزینه find next را كليك می کنیم.

منوی search : برای جستجوی کلمه ای در متن مورد نظر، در منوی search روی find كليك کرده و کلمه مورد نظر را در find what نوشته وگزینه find next را كليك می کنیم. در این پنجره جهت جستجو را با up یا down کردن direction می توان تعیین کرد.

منوی help : این گزینه که در تمام برنامه های ویندوز وجود دارد بعنوان راهنما و کمکی برای کاربران استفاده می شود. با كليك روی گزینه help topics، راهنمای کاربران مربوط به آن برنامه اجرا خواهد شد. روش انتخاب متن :

گاهی لازم است چند سطری از يك متن را انتخاب كنيم تا مثلاً از آن كپی بگیریم، برای انتخاب آن قسمت از متن دو روش بیشتر استفاده می شود.

روش اول كه با ماوس انجام می شود به این صورت است كه از ابتدای قسمت موردنظر دكمه چپ ماوس را كليك كرده و تا انتهای آن قسمت رها نمی كنیم. با این كار سطر یا متن مورد نظر آبی می شود كه بیانگر انتخاب شدن آن است.

روش دوم انتخاب متن، بكمك صفحه كليك (keyboard) است. به این صورت كه از ابتدای متن موردنظر كليك shift را فشار داده و با كليكهای مكان نما روی صفحه كليك به طرف پایین یا هر جهت دیگری حرکت می كنیم و در آخر قسمت موردنظر كليك shift را رها می كنیم.

٢) wordpad :

این برنامه نسبت به notepad خیلی قویتر است و از امکانات زیادی برخوردار است. این برنامه نیز همانند تمام برنامه از چند ردیف تشکیل شده است، مثل menu، toolbar، status bar و... . برای نمایش یا عدم نمایش این نوارها یا ردیفها، می توان از منوی view آنها را تيك زد و یا غیر فعال كرد.

ردیف اول این برنامه مثل سایر برنامه های تحت ویندوز، منو (menu) نام دارد. در این ردیف، گزینه هایی مثل file، edit، view و help كه در اكثر برنامه ها وجود دارند دیده می شود.

ردیف دوم كه معمولاً toolbar نامیده می شود، مخصوص وظایف كلي برنامه می باشد، نظیر save، new، open و... كه جهت سرعت در دسترسی، آنها را روی صفحه اصلی قرار داده اند وگرنه از طریق منوها هم این كار انجام می شود.

ردیف سوم formatbar است كه شامل گزینه هایی است كه روی متن اعمال می شوند، مثل رنگ، فونت، سایز و غیره.

ردیف چهارم ruler می باشد.

در پایین پنجره نیز سطری به نام status bar وجود دارد كه معمولاً توضیحی در مورد جایی كه ماوس به آن اشاره می كند می دهد.

recycle bin :

recycle bin یا سطل بازیافت، نام آيكی روی desktop است كه شبیه سطل زباله عمل می كند. یعنی هر وقت كه فایلی را حذف می كنیم به آنجا منتقل می شود. مزیت این كار این است كه، در صورت حذف اشتباهی یا پشیمان شدن از پاك كردن، آن فایل قابل بازیابی مجدد است.

برای برگرداندن فایل یا فولدرهای پاك شده و منتقل شده روی recycle bin، روی آيك آن كليك راست كرده، open را می زنیم، فایل مورد نظر را انتخاب و روی آن كليك راست كرده و restore را كليك می كنیم. اگر بخواهیم كلاً سطل بازیافت را خالی كنیم روی آن كليك راست كرده و گزینه empty recycle bin را كليك می كنیم.

برای انجام تنظیمات recycle bin روی آن كليك راست كرده properties را انتخاب می كنیم. پنجره ای باز می شود، مهمترین گزینه این پنجره خط آخر آن است كه نوشته display delete confirmation، برای اینکه موقع حذف فایل پنجره ای باز شود و اطمینان کاربر را از حذف آن بپرسد همیشه باید این گزینه تيك خورده باشد.

گزینه مهم دیگری در این پنجره وجود دارد كه كار سطل بازیافت را بلا استفاده می كند، یعنی با تيك زدن آن، همیشه وقتی فایلی را delete می كنیم بدون اینکه به recycle bin برود مستقیماً از بین می رود و غیر قابل بازیابی می شود. پس بهتر است هیچ وقت این گزینه را تيك نزنید. (do not move files to the recycle bin)

start up :

نام فولدری در منوی استارت قسمت programs می باشد كه ویژگی خاصی دارد، و آن این است كه، در این folder هر برنامه ای گذاشته شود، هنگامی كه ویندوز اجرا می شود در همان ابتدا آن برنامه نیز

اجراء خواهد شد. مثلاً فرض كنيد كسى هميشه با برنامه ماشين حساب كار مى كند، پس بهتر است هنگاميكه ويندوز بالا مى آيد اين برنامه بطور خودكار اجرا شود. روش كار به اين صورت است: آيكن فايل يا برنامه مورد نظر را به سمت داخل فولدر start up مى كشيم. به اين صورت كه روى آن دكمه راست ماوس را كليك مى كنيم ولى رها نمى كنيم، آن را داخل فولدر start up در حاليكه هنوز كليك راست را رها نكرده ايم مى كشيم و در آنجا رها مى كنيم، پنجره كوچكى باز مى شود، روى copy here كليك مى كنيم.

درس هفتم

اضافه كردن برنامه ها به زير مجموعه programs :
اگر بخواهيم برنامه خاصى را در مجموعه programs در منوى start اضافه كنيم كافىست از مسير زير، برگه start menu programs را باز كنيم:
start > setting > taskbar and starts menu
در پنجره باز شده روى add كليك مى كنيم، با استفاده از كليك browse مسير قرار گرفتن فايل اجرايى مورد نظر را پيدا كرده و ok مى كنيم. سپس روى next كليك مى كنيم. در پنجره باز شده ليست برنامه هاى داخل زير مجموعه programs وجود دارد. اگر در همان قسمتهاى موجود بخواهيم كپى كنيم كه روى فولدر مورد نظر كليك كرده و next را مى زنيم، و گرنه با استفاده از new folder ، فولدر جديدى ايجاد مى كنيم ونامى براى آن مشخص مى كنيم، سپس next را مى زنيم. در اين پنجره نام فايل اجرايى مورد نظر را در صورت نياز وارد مى كنيم (كه البته مى توان از اسامى فارسى نيز استفاده كرد) سپس next و در نهايت از پنجره taskbar properties خارج مى شويم.

حذف يك گزینه از زير مجموعه programs :
روى گزینه مورد نظر كليك راست كرده و delete را انتخاب مى كنيم. روش ديگر با استفاده از همين پنجره taskbar and start menu كه در بالا به آن اشاره شد مى باشد. اين بار از گزینه remove كه در كنار add قرار دارد استفاده مى كنيم تا گزینه مورد نظر را حذف كنيم.
روش دوم اضافه كردن برنامه اى به programs :
فايل مورد نظر را با استفاده از كليك راست به سمت منوى start، سپس فولدر programs مى كشيم و در محل مورد نظر كليك ماوس را رها مى كنيم. در پنجره كوچك باز شده يکى از دو گزینه copy here يا create shortcut را انتخاب مى كنيم.
برنامه ماشين حساب (calculator) :

ماشين حساب يکى از برنامه هاى ويندوز است كه براى انجام محاسبات ساده و پيچيده کاربرد خوبى دارد. فايل اجرايى آن calc.exe نام دارد كه با تايب آن در پنجره run از منوى start (شروع)، اجرا خواهد شد. روش ديگر اجراى آن، از مسير زير مى باشد :
start > programs > accessories > calculator
پس از اجراى آن، از منوى view مى توان نوع ساده (standard) يا علمى بودن (scientific) ماشين حساب را تعيين كرد.

تغيير نام برچسب drive : در برنامه my computer يا windows explorer روى درايو مورد نظر كليك سمت راست ماوس را زده و روى properties كليك مى كنيم. در قسمت lable، نام مورد نظر را مى توان به آن درايو نسبت داد. مثلاً مى توان به درايو c: نامى مثل win98 يا هرچيز ديگرى را نسبت داد.
كليدهاى ميانبر (shortcut) : براى دسترسى راحت تر به فايل، فولدر يا درايو مورد نظر مى توانيم براى آنها كليك ميان بر بسازيم. براى اين كار با كليك سمت راست آيكن مورد نظر را به محل دلخواه (معمولاً desktop) مى كشيم و روى گزینه shortcut here كليك مى كنيم. در اينصورت فايل كم حجم و كوچكى در محل مورد نظر ساخته مى شود كه ما را با سرعت و راحت به فايل اصلى مى رساند و آن را اجرا مى كند.

گاهى لازم است آيكن برنامه يا فايل خاصى را به اين دليل كه زياد با آن سروكار داريم روى desktop قرار دهيم تا سريعتر قابل دستيابى باشد. براى اين كار، براحتى روى آيكن موردنظر در هر جايى كه هست

كليك راست کرده، به send to اشاره کرده و از داخل آن desktop را انتخاب می کنیم. با این عمل، يك shortcut از برنامه دلخواه ما روی desktop ساخته می شود.
: games

در صورت پیش فرض، اگر ویندوز شما به طور کامل نصب شده باشد چند برنامه بازی در آن قرار دارد که از مسیر زیر قابل اجرا هستند. که توضیحات مربوط به آنها در قسمت help آن برنامه ها وجود دارد. free cell، hearts، minesweeper و solitaire
start > programs > accessories > games

درس هشتم

برای کشیدن يك نقاشی ویا عملیات ساده روی تصاویر به کار می رود. این برنامه، نیازهای ساده کارهای گرافیکی کاربران را برطرف می کند. آیکن مربوط به برنامه نقاشی در آدرس زیر آمده است. در ضمن، نام فایل اجرایی آن mspaint.exe است.

start > programs > accessories > paint

بیشتر عملیات در paint از طریق منوهای آن انجام می شود:

۱. منوی file : چهارگزینه اول (new, open, save, save as) که قبلاً توضیح داده شده اند بترتیب برای ایجاد فایل جدید، بازکردن فایل‌های قبلی برای ویرایش مجدد، ذخیره فایل فعلی و ذخیره با نام جدید بکار می روند.

set as wallpaper : در صورتی که فایل فعلی با پسوند bmp ذخیره شده باشد كليك روی این گزینه باعث می شود تصویر فعلی به عنوان تصویر زمینه desktop قرار گیرد.

درس نهم

: control panel

قسمتی در ویندوز است که تنظیمات اجزای مختلف سخت افزار و نرم افزار کامپیوتر از جمله سیستم عامل در آنجا انجام می شود. مثلاً اگر بخواهیم نرم افزاری را از روی کامپیوتر برداریم (uninstall)، سخت افزار جدیدی اضافه کنیم و یا تنظیمات ماوس، کیبورد و ... را انجام دهیم به این قسمت باید رجوع کرد. آدرس دسترسی به control panel در زیر آمده است:

روش اول) كليك روی my computer و سپس control panel

روش دوم) start > settings > control panel

در شکل روبرو، مسیر روش دوم اجرای control panel آورده شده است.

: windows setup

سیستم عامل ویندوز شامل چندین برنامه همراه است که در هنگام نصب ویندوز، آنها نیز معمولاً نصب می شوند، مثل notepad، paint و گاهی ممکن است لازم باشد یکی از برنامه های ویندوز را حذف و یا اضافه کنیم، برای این کار از مسیر زیر، گزینه add/remove programs را باز می کنیم (شکل ۱):

start > setting > contorl panel > add/remove programs

۱) در این پنجره روی گزینه windows setup كليك می کنیم.

۲) برنامه ای را که می‌خواهیم اضافه یا حذف کنیم در این قسمت، انتخاب می کنیم.

۳) پس از انجام تغییرات لازم، apply و سپس ok می‌کنیم.

در این پنجره، برگه windows setup را از قسمت بالایی آن باز می کنیم (شکل ۱ و ۲). با تيك زدن هر يك از گزینه ها، آن برنامه، پس از ok کردن نصب می شود و با برداشتن تيك حذف می شود (شکل ۳ و ۴).
توجه: برای نصب این زیر مجموعه ها به cd ویندوز نیاز است.

desktop themes : یکی از گزینه های control panel می باشد که در صورت نصب کامل ویندوز وجود خواهد داشت و از مسیر زیر باز می شود:

start > setting > control panel > desktop themes

در اینجا می توانید تم های های مختلف و جذابی برای کل ویندوز خود در نظر بگیرید. پس از انتخاب يك تم، wallpaper، screensaver، نشانگر ماوس، صداهای رخدادهای مختلف و ... تحت تاثیر آن تم قرار خواهد گرفت.

در صورتیکه در کنترل پنل، این گزینه وجود نداشت، می توان با استفاده از windows setup در add/remove programs آن را به ویندوز اضافه کرد.

استانداردهای web و classic : در محیط ویندوز دو استاندارد برای استفاده وجود دارد:

وب و کلاسیک: در حالت web با اشاره به آیکن، نشانگر ماوس به صورت در حال اشاره در می آید ولی در حالت کلاسیک به صورت فلش باقی می ماند.

تفاوت اصلی web و classic: در حالت کلاسیک برای انتخاب فایل، یکبار کلیک و برای باز کردن دوبار کلیک می کنیم. ولی در حالت web برای انتخاب، اشاره و برای باز کردن کافیهست که یکبار کلیک کنیم. تغییر حالت از web به کلاسیک و بالعکس:

در منوی استارت به settings اشاره کرده، روی folder options کلیک می کنیم (روش دیگر باز کردن این پنجره به این صورت است: در برنامه my computer یا windows explorer، از منوی view آخرین گزینه یعنی folder options را کلیک می کنیم). در پنجره باز شده در قسمت general، یکی از دو گزینه web style یا classic style را انتخاب کرده و تأیید می کنیم.

تفاوت دوم webstyle و کلاسیک :

در حالت وب می توان برای زمینه فولدرها در ویندوز اکسپلورر یا my computer تصویری در نظر گرفت، در حالی که در کلاسیک این گونه نیست. برای این کار در folder مورد نظر کلیک راست کرده و گزینه customize this folder را کلیک می کنیم (یا از منوی view). در پنجره باز شده گزینه دوم را انتخاب کرده و next را می زنیم (choose a background). در این پنجره تصویر مورد نظر را از لیست داده شده انتخاب می کنیم (و یا با استفاده از browse دنبال تصویر دیگری در کامپیوتر می گردیم)، پس از انتخاب تصویر next را فشار می دهیم و در نهایت finish.

تفاوت سوم web style و کلاسیک :

در حالت وب وقتی که از my computer برای باز و بسته کردن فولدرها استفاده می کنیم، با باز کردن هر فولدر، پنجره آن جایگزین پنجره قبلی می شود (همگی در يك پنجره my computer خواهند بود)، در این صورت از کلید back برای رفتن به صفحات قبل و forward برای رفتن به صفحات بعد استفاده می شود و از کلید up به عنوان برگشتن به فولدر قبلی استفاده می شود. اما در حالت کلاسیک، هر فولدر درون يك پنجره جدید باز خواهد شد و برای بیرون آمدن از يك فولدر باید پنجره آن را بست. اگر در حالت کلاسیک با باز کردن چند فولدر، تعداد پنجره های باز زیاد شد، برای بستن تمام آنها از shift به همراه کلیک روی (close) روی آخرین پنجره باز شده استفاده می کنیم.

ترکیب حالت های web و classic :

در پنجره folder options گزینه custom (سومین گزینه) را انتخاب کرده، روی دکمه setting کلیک می کنیم. در پنجره باز شده، ۴ قسمت وجود دارد که هر قسمت دارای دو گزینه است. اگر گزینه های اول انتخاب شوند حالت web و اگر گزینه های دوم انتخاب شوند حالت classic فعال خواهد شد.

در قسمت اول (active desktop)، می توان حالت web را برای desktop در نظر گرفت. در این حالت يك سری امکانات اینترنتی را می توان در desktop قرار داد. در صورت انتخاب گزینه دوم برای تصویر زمینه desktop فقط می توان از فایل های با پسوند bmp استفاده کرد.

در قسمت دوم (browse folders)، اگر گزینه اول انتخاب شود هر فولدر درون فولدر قبلی باز خواهد شد، در غیر این صورت در يك پنجره جدید باز می شود.

در قسمت سوم (view web content)، در صورت انتخاب گزینه اول، می توان برای فولدرها، تصویر زمینه دلخواهی در نظر گرفت.

در قسمت چهارم (click items)، اگر گزینه اول انتخاب شود، اشاره ماوس برای انتخاب و یکبار کلیک برای بازکردن و اجرا کافیسست (مثل اینترنت)، اما گزینه دوم باعث می شود برای انتخاب هر چیزی روی آن کلیک کرده و برای باز کردن یا اجرا، دابل کلیک کرد.

درس دهم

نصب برنامه ها در ویندوز: (install)

برای نصب يك برنامه، باید سورس (برنامه نصب نشده) آن برنامه را داشته باشیم (که معمولاً در cd وجود دارد). برای نصب، فایل اصلی و آماده نصب را که معمولاً setup می نامند اجرا می کنیم. فایل setup معمولاً دارای آیکن مشخصی است که شکل آن در اینجا آمده است. در هنگام نصب ممکن است موارد زیر پرسیده شود:

۱. محل نصب، که عموماً اتوماتیک در فولدر program files کپی می شوند.
۲. نوع نصب، که یکی از این حالتها می تواند باشد:
 - typical، نرم افزار را با رایج ترین امکانات آن نصب می کند (بهترین حالت).
 - compact، با حداقل امکانات و کمترین فضای اشغالی روی دیسک سخت.
 - custom، نصب به صورت دلخواه و انتخاب قسمتهای خاصی از برنامه برای نصب. (کسانی که به امکانات نرم افزار کاملاً آشنا هستند از این حالت استفاده می کنند).
۳. مشخصات فردی، در صورتیکه نرم افزار رایگان نباشد.
۴. شماره سریال (serial number): بیشتر اوقات شماره سریال به صورت يك فایل، همراه برنامه داده می شود. این فایل را باز کرده، شماره سریال داخل آن را کپی کرده و در مسیر setup، در پنجره ای که آنرا لازم دارد paste می کنیم.

حذف برنامه نصب شده (uninstall):

در control panel، روی add/remove programs کلیک می کنیم. در قسمت (برگه) install/uninstall لیست برنامه های موجود، گزینه مورد نظر را انتخاب کرده و برای حذف آن کلید add/remove را فشار می دهیم. با انجام این کار، آن برنامه از روی ویندوز برداشته می شود.

تنظیمهای mouse:

- برای انجام تنظیمات ماوس در control panel روی آیکن mouse کلیک کرده و آن را اجرا می کنیم.
- ۱) در قسمت buttons می توان حالت چپ دست یا راست دست بودن کاربر برای استفاده از ماوس و نیز سرعت دابل کلیک را فعال کرد.
 - ۲) در قسمت pointers می توان شکل نشانگر ماوس را تعیین نمود، در اینجا با کمک گزینه scheme می توان مدلهای بیشتری را انتخاب کرد.
 - ۳) در قسمت motion، سرعت حرکت نشانگر ماوس روی صفحه نمایش و دنباله دار بودن آن تعیین می شود.

تنظیمهای صفحه کلید:

در صفحه speed می توان موارد زیر را تعیین نمود:

۱. میزان تأخیر بین اولین و دومین حرف هنگام پایین نگه داشتن يك کلید
 ۲. سرعت تکرار يك حرف از حرف دوم به بعد
 ۳. سرعت چشمک زدن مکان نما
- در قسمت language می توان با استفاده از کلید add يك زبان جدید را اضافه نمود. (برای این کار به cd ویندوز احتیاج است) و یا با استفاده از کلید remove آن را حذف کرد. این کار برای زمانی که ویندوز ما عربی یا فارسی می باشد برای اضافه کردن زبان فارسی به ویندوز لازم است.

نوار ابزار در taskbar : می توان فولدر یا آیتیم دیگری مثل control panel یا my computer را بصورت يك نوار ابزار (toolbar)، همیشه روی taskbar یا desktop داشته باشیم تا رجوع به آن فولدر خاص، سریعتر و ساده تر شود. برای این کار، در قسمت خالی taskbar کلیک سمت راست را زده، در منوی باز شده به toolbars اشاره می کنیم. هر يك از گزینه های موجود در آن قابل انتخاب است. مثلا اگر desktop را کلیک کنیم، تمام آیکنهای روی desktop به taskbar منتقل می شوند. (با جابجا کردن دو خط عمودی سمت چپ گزینه انتخابی روی taskbar می توان، آن را بسمت چپ یا راست حرکت داد تا بطور منظم روی taskbar قرار بگیرند.)

برای ساختن تولهبارز جدید، روی new toolbars از همان مسیر فوق کلیک می کنیم. در پنجره باز شده به نام new toolbar می توان محتویات يك فولدر یا هر چیز دیگری را به صورت نوار ابزار در آورد و در هر جایی روی desktop یا taskbar نگهداری کرد. برای انتقال تولهبارز جدید به هر جایی از desktop، روی نام آن کلیک کرده و بسمت دسك تاپ، drag می کنیم.

ضبط صدا : در ویندوز برنامه ساده ای برای ضبط صدای کاربر وجود دارد. این برنامه، sound recorder نام دارد که می توان آن را در مسیر زیر پیدا کرد:

start > programs > accessories > entertainment

نکته: اگر در مسیر فوق، این برنامه وجود نداشته باشد باید آن را نصب کنیم. (به کمک windows setup که قبلا توضیح داده شد.)

در صورتی که این برنامه نصب شده باشد ولی گزینه آن در مسیر فوق دیده نشود، می توان فایل sndrec32.exe را اجرا کرد. با اجرای این برنامه پنجره ای باز می شود، روی record برای ضبط صدا کلیک می کنیم. برای متوقف کردن ضبط، روی کلید stop کلیک می کنیم. و در نهایت برای ذخیره دائمی صدای ضبط شده از منوی file روی save کلیک می کنیم.

نکته : برای ضبط صدا به کارت صدا و میکروفن نیاز داریم.

نکته : فایل های ایجاد شده از طریق sound recorder دارای پسوند wav هستند.

نسبت دادن صدا به اتفاقها: حتما تا حالا متوجه شده اید که وقتی ویندوز بالا می آید یا با يك پیغام خطا مواجه می شوید، صداهاى مختلفی به گوش می رسد. یا مثلا موقع shut down کردن ویندوز همیشه صدای خاصی پخش می شود. اتفاق یا رخدادهاى مختلفی در ویندوز وجود دارد، مثل maximize کردن پنجره ها، بازکردن یا بستن برنامه ها و غیره. در ویندوز می توان برای هر کدام از این رخدادها، صدایی در نظر گرفت تا در مواقع رخ دادن آن حالت، صدای موردنظر پخش شود.

برای این کار در control panel گزینه sound را اجرا کرده و از بین لیست رخدادهاى (event) بالای پنجره یکی را انتخاب می کنیم و از لیست موجود در قسمت sound نیز، صدایی را انتخاب می کنیم و یا با استفاده از کلید browse فایل دیگری را از مسیر مشخصی باز می کنیم و تایید می کنیم.

پس از این با هر بار اتفاق افتادن گزینه انتخاب شده، صدای مربوط به آن پخش می شود. مثلا اگر پنجره ای را ماکزیمم کنیم صدای خاصی شنیده می شود.

fonts در control panel : لیست تمام فونت های استفاده شده در ویندوز در این قسمت به صورت آیکنهایی نمایش داده می شوند. با دابل کلیک روی هر آیکن پنجره ای باز می شود که در آن دستخط مربوط به آن فونت نمایش داده می شود.

اینترنت در ویندوز:

برای استفاده از اینترنت در ویندوز، به يك برنامه که وظیفه اتصال به اینترنت را برعهده دارد نیاز است، با استفاده از این برنامه که dial up networking نام دارد شماره تلفن شرکتی را که از آنجا اینترنت گرفته ایم به همراه نام کاربری (username) و کلمه عبور (password) وارد می کنیم.

پس از اتصال به اینترنت لازم است که با کمک برنامه ای صفحات یا سایت های اینترنتی را ببینیم یا مرور کنیم. برای این کار به مرورگر (browser) نیاز است که در ویندوز این برنامه internet explorer نام دارد.